

De Raad van de gemeente Cuijk

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 24 augustus 2010;

gezien het advies van de Commissie Burger van 12 oktober 2010;

gelet op artikel 147, eerste lid en artikel 108, tweede lid Gemeentewet, artikel 35, eerste lid, onderdeel b en artikel 20 IOAW, alsmede artikel 35, eerste lid, onderdeel b en artikel 20 IOAZ;

besluit:

vast te stellen de:

Verordening afstemming IOAW en IOAZ 2010

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijving

1. Alle begrippen die in deze verordening gebruikt worden en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de IOAW/IOAZ en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - b. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - c. De IOAW/IOAZ: de IOAW alsmede de IOAZ, beiden voor zover zij op belanghebbende van toepassing zijn;
 - d. Uitkering: de uitkering, bedoeld in artikel 5, eerste lid IOAW/IOAZ;
 - e. Uitkeringsnorm: de op belanghebbende van toepassing zijnde bruto grondslag, bedoeld in artikel 5, vierde lid IOAW/IOAZ;
 - f. Verlaging: het verlagen van de uitkeringsnorm op grond van artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20, eerste lid IOAZ alsmede het blijvend of tijdelijk (gedeeltelijk) weigeren van een uitkering op grond van artikel 20, eerste lid IOAW en artikel 20, tweede lid IOAZ;
 - g. Inkomen: inkomen als bedoeld in artikel 8 IOAW/IOAZ;
 - h. Benadelingsbedrag: bruto bedrag dat als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van een inlichtingenverplichting ten onrechte is verleend als uitkering op grond van de IOAW/IOAZ;
 - i. College: het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Cuijk.
 - j. Voorziening: voorzieningen als bedoeld in artikel 34 IOAW/IOAZ: een instrument binnen een traject dat ingezet wordt om belemmeringen bij aanvaarding van algemeen geaccepteerde arbeid weg te nemen;
 - k. Traject: een met de belanghebbende overeengekomen, dan wel door het College aan hem opgelegd, geheel van activiteiten gericht op het verkrijgen en behouden van betaalde arbeid.

Artikel 2. Het verlagen van de uitkering

De uitkering wordt overeenkomstig deze verordening verlaagd indien:

- de belanghebbende naar het oordeel van het College een verplichting als bedoeld in artikel 13 IOAW/IOAZ of een op grond van hoofdstuk III IOAW/IOAZ aan de uitkering verbonden verplichting - anders dan de verplichting, bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel c IOAZ - schendt;
- de belanghebbende onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW/IOAZ zich jegens het College zeer ernstig misdraagt;
- de belanghebbende die op grond van de IOAW een uitkering ontvangt en op basis van artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI) de op hem rustende verplichtingen schendt.

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

De verlaging wordt toegepast op de uitkeringsnorm.

Artikel 4. Ingangsdatum, tijdvak en recidive

1. De verlaging gaat in met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, volgend op de datum waarop het besluit tot verlaging aan belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkeringsnorm.
2. De duur van de verlaging bedraagt de termijnen die in de hoofdstukken 2 tot en met 4 vermeld staan.
3. Indien de belanghebbende, binnen 1 jaar nadat de verwijtbare gedraging zich heeft voorgedaan, wederom zijn verplichtingen verwijtbaar niet nakomt, worden de termijnen, zoals gehanteerd in de voorafgaande verlaging en met inachtneming van de hoofdstukken 2 tot en met 3, verdubbeld.

Artikel 5. Samenloop van gedragingen

Indien een belanghebbende zich tegelijkertijd schuldig maakt aan verschillende gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in de IOAW/IOAZ genoemde verplichtingen, wordt voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging uitgegaan van de gedraging waarvoor de hoogste verlaging geldt.

Hoofdstuk 2 Medewerking en inlichtingen

Artikel 6. Categorieën

Gedragingen van belanghebbende waardoor de verplichting op grond van artikel 37 van de IOAW/IOAZ niet of onvoldoende is nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
 - a. het niet geregistreerd zijn als werkzoekende bij de Centrale organisatie werk en inkomen;
 - b. het langer in het buitenland verblijven dan in de wet is toegestaan, indien er geen plicht tot arbeidsinschakeling is;
2. Tweede categorie:
 - a. het in de periode voorafgaande aan de uitkeringsverlening en/of de periode gedurende de uitkeringsverlening niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
 - b. gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren;
 - c. het langer in het buitenland verblijven dan in de wet is toegestaan, indien er een plicht tot arbeidsinschakeling is;
3. Derde categorie:
 - a. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;
 - b. het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan wel andere bronnen van inkomsten;
 - c. het niet of onvoldoende nakomen van de verplichting tot gebruik maken van een door het College aangeboden voorziening, waaronder begrepen het niet of onvoldoende meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling, scholing of zelfstandige participatie.

Artikel 7. De hoogte en duur van de verlaging

1. Met toepassing van artikel 6, wordt de verlaging vastgesteld op:
 - a. 20% van de uitkeringsnorm gedurende minimaal 1 maand en maximaal 3 maanden bij gedragingen van de eerste categorie;
 - b. 50% van de uitkeringsnorm gedurende minimaal 1 maand en maximaal 3 maanden bij gedragingen van de tweede categorie;
 - c. 100% van de uitkeringsnorm gedurende minimaal 1 maand en maximaal 3 maanden bij gedragingen van de derde categorie.
2. Een verlaging als bedoeld in het eerste lid wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging verweten kan worden en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 8. Verstrekken van inlichtingen

1. Indien een belanghebbende de verplichting op grond van artikel 13 IOAW/IOAZ niet of niet behoorlijk nakomt, wat heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van uitkering, wordt de verlaging als volgt vastgesteld:
 - a. 20% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand, indien het bruto benadelingsbedrag minder bedraagt dan € 794,=;
 - b. 50% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand, indien het benadelingsbedrag gelijk is aan of meer bedraagt dan bruto € 794,= maar minder bedraagt dan bruto € 15.873,=;
 - c. 100% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand, indien het benadelingsbedrag gelijk is aan of meer bedraagt dan bruto € 15.873,=.
2. Indien een belanghebbende herhaaldelijk de verplichting op grond van artikel 13 van de wet niet of niet behoorlijk nakomt, wat niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van uitkering, wordt een verlaging toegepast van 20% van de uitkeringsnorm gedurende 1 maand.
3. Een verlaging als bedoeld in lid 1 en 2 wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid waarin de belanghebbende de gedraging verweten kan worden en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 9. Overige bepalingen schending inlichtingenplicht

1. Indien de verlaging als bedoeld in artikel 8, eerste lid, als gevolg van beëindiging van de uitkering niet kan worden toegepast, wordt de uitkering welke belanghebbende heeft ontvangen gedurende de periode dat belanghebbende niet heeft voldaan aan de inlichtingenplicht, door middel van herziening verminderd met het bedrag van de verlaging. Het bedrag dat voortvloeit uit de herziening wordt van belanghebbende teruggevorderd.
2. De terugvordering als bedoeld in het eerste lid kan bij gebreke van tijdige betaling verhoogd worden met de wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten.

Hoofdstuk 3. Overige gedragingen die leiden tot verlaging

Artikel 10. Zeer ernstige misdragingen

1. Indien een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het College of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW/IOAZ, verlaagt het College de uitkering.
2. In afwijking van artikel 7, eerste lid, sub c, wordt een verlaging toegepast van 100% van de uitkeringsnorm gedurende minimaal 1 maand tot maximaal 6 maanden.

Hoofdstuk 4. Slotbepalingen

Artikel 11. Afzien van verlaging van de uitkering

1. Het College ziet af van een verlaging indien;
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of;
 - b. daarvoor dringende redenen aanwezig zijn.
2. Indien het College afziet van verlaging op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 12. Bevoegdheid College

In gevallen waarin deze verordening niet voorziet beslist het College.

Artikel 13. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 november 2010.

Artikel 14. Citeerartikel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Verordening Afstemming IOAW en IOAZ 2010.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Cuijk in zijn openbare vergadering van 1 november 2010

A. Knevel
plv. griffier

P. Mengde
voorzitter

Toelichting verordening Afstemming IOAW en IOAZ 2010

Algemene toelichting

Op 15 december 2009 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (Wet BUIG). Met de inwerkingtreding van de Wet BUIG per 1 januari 2010 krijgt de gemeente een grotere beleidsmatige rol en financiële verantwoordelijkheid rond de uitvoering van de IOAW, IOAZ, WWIK en Bbz2004.

De IOAW, IOAZ en het Bbz 2004 kenden tot 1 januari 2010 een financieringsystematiek waarbij 75% bij het Rijk kon worden gedeclareerd en 25% drukte op het gemeentelijke budget; de VVWIK kende daarnaast een financieringsystematiek waarbij 100% kon worden gedeclareerd. Per 1 januari 2010 is een systeem van volledige budgetfinanciering ingevoerd, zoals dit nu van toepassing is op het WWB-inkomensdeel. Met de Wet BUIG worden de financiële middelen van de 'kleine inkomensregelingen' gebundeld in het volledig gebudgetteerde I-deel dat de gemeente ontvangt voor de bijstandsverstrekking op grond van de WWB. Gemeenten krijgen door de wet aldus een grotere verantwoordelijkheid en lopen ook meer financieel risico.

Niet gebundeld met het I-deel wordt de financiering van de kosten van levensonderhoud van gevestigde, oudere en beëindigende zelfstandigen en van bedrijfskapitaal vanuit het Bbz 2004. Hiervoor blijft aparte financiering bestaan.

Door de Wet BUIG wordt het aantal landelijke regels verder sterk teruggedrongen. In de plaats komt een grotere beleidsruimte voor de gemeente. Daardoor wordt de gemeente ook gevorderd om op een aantal punten zelf beleid te ontwikkelen.

De huidige verordening voorziet daarbij in het afstemmingsbeleid voor de IOAW en IOAZ. Dit beleid was geregeld bij AMvB. Deze landelijke regelingen, alsmede de nog bestaande boetebepalingen, zijn echter met de Wet BUIG komen te vervallen. Op basis van het inwerkingtredingsbesluit is het aan de gemeente om vanaf 1 juli 2010 in een bij verordening vastgelegd beleid te voorzien.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsomschrijving

Dit artikel bevat de verschillende begripsomschrijvingen. In de verordening wordt het begrip 'belanghebbende' gebruikt. Dit begrip wordt in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) omschreven als 'degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken'. Een aantal omschrijvingen verdient enige extra aandacht.

Onder c. de IOAW /IOAZ

Gekozen is voor een definitie die gelijktijdig naar beide wetten verwijst nu een groot deel van de bepalingen in beide wetten identiek is qua nummering en inhoud en aldus voorkomen wordt dat steeds specifiek naar elke afzonderlijke wet verwezen moet worden.

Onder g. inkomen

Qua inkomensbegrip wordt aangesloten bij het inkomensbegrip binnen de IOAW en IOAZ. Dit wijkt af van het binnen de WWB gehanteerde inkomensbegrip.

Onder i. belanghebbende

Daar de in artikel 20, tweede lid IOAW opgenomen bevoegdheden tot het opleggen van een verlaging, blijkens dat artikel, daar enkel gelden voor de persoon die is aangewezen op arbeid in dienstbetrekking, is ook het begrip belanghebbende in die zin ingeperkt.

Artikel 2. Het verlagen van de uitkering

Dit artikel bundelt het bepaalde in artikel 20, eerste lid IOAZ en artikel 20, tweede lid IOAW. De Wet SUWI legt ook verplichtingen op aan uitkeringsgerechtigden IOAW. Het betreft de verplichting om alle gevraagde gegevens en bewijsstukken aan de Centrale organisatie werk en inkomen te verstrekken die nodig zijn voor de beslissing door het College (artikel 28, tweede lid Wet SUWI) en de verplichting om op verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen aan de Centrale organisatie werk en inkomen, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van

invloed kunnen zijn op het recht op uitkering, het geldend maken van het recht op uitkering of de hoogte of de duur van de uitkering (artikel 29, eerste lid Wet SUWI).

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

Zoals reeds aangegeven wordt de verlaging toegepast op de uitkeringsnorm.

Artikel 4. Ingangsdatum, tijdvak en recidive

1. In dit lid is geregeld dat, behalve indien in de verordening anders staat vermeld, een verlaging naar de toekomst toe wordt toegepast. Dit wil zeggen dat de verlaging na constatering direct geëffectueerd wordt zonder herziening van het recht.
2. De duur van de verlaging is in de hoofdstukken 2 tot en met 4 geregeld.
3. Indien binnen één jaar na een eerste verwijtbare gedraging opnieuw sprake is van een verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de verlaging. Met eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging verstaan die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook indien de verlaging wegens dringende redenen niet is geëffectueerd. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van 12 maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarin de verlaging is medegedeeld, bekend is gemaakt.

Artikel 5. Samenloop van gedragingen

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een uitkeringsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. De regeling geldt dus niet voor een bepaalde gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt. Indien sprake is van meerdere gedragingen met als gevolg daarvan meerdere schendingen van verplichtingen, dient voor het toepassen van de verlaging te worden uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging van toepassing is.

Artikel 8. Verstrekken van inlichtingen

1. In dit lid wordt de hoogte van de verlaging geregeld als een belanghebbende de verplichting op grond van artikel 13 van de wet niet of niet behoorlijk nakomt en dit heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van uitkering. De verlaging wordt afhankelijk gesteld van de hoogte van het bedrag aan uitkering dat als gevolg van de schending van de inlichtingenplicht ten onrechte of teveel aan de belanghebbende is betaald.
2. In dit lid wordt de zogeheten "nulfraude" geregeld: voorop staat dat het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen geen gevolgen heeft voor het recht op of de hoogte van de uitkering. Wanneer belanghebbende herhaaldelijk de fout ingaat, dan dient wel overgegaan te worden tot het verlagen van de uitkering, om zodoende een verandering van houding en/of gedrag te bewerkstelligen.

Artikel 9. Overige bepalingen schending inlichtingenplicht

In dit lid wordt geregeld dat op het moment dat fraude geconstateerd wordt op het moment dat de uitkering beëindigd is, de uitkering gedurende de fraudeperiode toch kan worden verlaagd. Deze verlaging leidt tot herziening van uitkering en terugvordering.

Artikel 10. Zeer ernstige misdragingen

Het zich zeer ernstig misdragen valt expliciet onder de reikwijdte van artikel 20, lid 2 IOAW en IOAZ. Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

Gemeenten kunnen alleen een verlaging toepassen indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering.

Een verlaging is dus niet mogelijk als een klant zich agressief heeft gedragen tegenover een medewerker van een andere organisatie die belast is met de uitvoering van de IOAW (bijvoorbeeld een re-integratiebedrijf). Het is in dat geval wellicht wel mogelijk om een verlaging toe te passen wegens het niet of onvoldoende gebruikmaken van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

Bij het vaststellen van de hoogte en duur van de verlaging in de situatie dat een uitkeringsgerechtigde zich ernstig heeft misdragen, zal gekeken moeten worden naar de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- verbaal geweld (schelden);
- discriminatie;
- intimidatie (uitoefenen van psychische druk, stalking, dragen of tonen van wapens);
- alle vormen van zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- alle vormen van mensgericht fysiek geweld;
- combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdrijving zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdrijving heeft plaatsgehad.

In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen instrumenteel geweld en frustratiegeweld. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld.

Het toepassen van een verlaging staat geheel los van het doen van aangifte bij de politie. Het College past een verlaging toe, terwijl de functionaris tegen wie de agressie zich richtte aangifte kan doen bij de politie.

Artikel 11. Afzien van verlaging van de uitkering

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt" is in artikel 20, lid 3 IOAW en IOAZ geregeld.

Te denken valt daarbij aan situaties waarbij de belanghebbende door overmacht niet in staat is geweest een of meer afspraken volledig na te komen. Dringende redenen om af te zien van verlaging zijn enkel die situaties waarin sprake is van gevaar voor verlies van leven, verwonding of verwaarlozing van belanghebbende en/of zijn gezinsleden, gevaar voor mishandeling door belanghebbende van zijn gezinsleden en verlies van de woning. Het hebben van schulden is evenwel geen dringende reden om van verlaging van de uitkering af te zien. Het afzien van een verlaging in geval van dringende redenen wordt vastgesteld in een besluit en schriftelijk meegedeeld aan belanghebbende. Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat de verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt toegepast.

Artikel 12. Bevoegdheid College

Deze bepaling spreekt voor zich.

Artikel 13. Inwerkingtreding

Bij inwerkingtreding na 1 november 2010 is vanwege het sanctiekarakter van deze regelgeving geen terugwerkende kracht mogelijk.

Artikel 14. Citeerartikel

Deze bepaling spreekt voor zich.